

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม สติธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๖๓

วันที่ ๒๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
นางสาวปาริณา ไกรคุปต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑
นางสาวศรีนวล บุญลือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

- สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๑ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๑) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด
- สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๒) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ความเห็น

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ประธานสภาผู้แทนราษฎร ส่งคำร้องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้วินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนางสาวปาริณา ไกรคุปต์ ผู้ถูกร้องที่ ๑ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๑) และสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนางสาวศรีนวล บุญลือ ผู้ถูกร้องที่ ๒ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๒) หรือไม่ โดยผู้ถูกร้องที่ ๑ มีชาวบ้านไปร้องเรียนเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ เพื่อให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ตรวจสอบที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี บริเวณหมู่ ๑๔ บ้านหนองน้ำใส ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ซึ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งจะดำเนินการจัดตั้งป่าชุมชน ต่อมาในวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ หน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้จอมบึง และเจ้าหน้าที่ศูนย์ป่าไม้ราชบุรี ได้รับความประสานงานทางโทรศัพท์จากนายอำเภอจอมบึงให้เข้าร่วมประชุมรับฟังข้อปัญหากรณีชาวบ้านร้องเรียนไปยังผู้ถูกร้องที่ ๑ ดังกล่าว มีนายประยงค์ จันทร์เต็ง นายอำเภอจอมบึง เป็นประธานในที่ประชุม

ผู้ถูกร้องที่ ๑ รองผู้กำกับการป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรจอมบึง ปลัดอาวุโสอำเภอจอมบึง ปลัดอำเภอจอมบึง นายกองบังคับการบริหารส่วนตำบลรางบัว สายตรวจจังหวัดราชบุรี กองกำกับการ ๕ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กก.๕ บก.ปทส.) ผู้แทนสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรี สาขาจอมบึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่จากศูนย์ป่าไม้ ราชบุรี และชาวบ้านหมู่ ๑๔ บ้านหนองน้ำใส ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี เข้าร่วมประชุม โดยชาวบ้านต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาดำเนินการตรวจสอบที่ดิน (น.ส.๒ และ น.ส.๓) ในพื้นที่ ที่จะจัดตั้งป่าชุมชน จากการหารือร่วมกัน ทางอำเภอจอมบึงจะนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่ศูนย์ดำรงธรรม อำเภอจอมบึงเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันตรวจสอบตามขั้นตอนของทางราชการต่อไป เพื่อให้ชุมชน บ้านหนองน้ำใสที่จะดำเนินการจัดตั้งป่าชุมชนในพื้นที่ที่สามารถดำเนินการได้ก่อน ส่วนพื้นที่ที่ชาวบ้าน ร้องเรียนให้รอผลการตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนจึงจะดำเนินการต่อไป ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้แจ้ง ต่อที่ประชุมว่า จะกำชับ ประสานงาน เร่งรัดการตรวจสอบดังกล่าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด เพื่อให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นป่าชุมชนได้เร็วขึ้น ซึ่งเป็นการใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการก้าวกายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในเรื่องการปฏิบัติราชการ หรือ การดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจกรรมที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๑)

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นการสอบถามข้อเท็จจริงในเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับการบุกรุกที่ดินตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องสร้างบทบาทในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนโดยการเยี่ยมเยียนพบปะประชาชน ในพื้นที่ การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ จะกระทำด้วยวิธีการกำชับ เร่งรัด ตรวจสอบ ประสานงาน ก็เพื่อต้องการให้ประชาชนหรือชาวบ้านมั่นใจได้ว่า เรื่องที่มาร้องเรียนจะต้อง ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด เรื่องที่นำมาร้องเรียนต้องไม่สูญหาย และต้องมีผู้ติดตามอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ ประชาชนมั่นใจในการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น มิใช่เสมือนหนึ่งว่า เมื่อร้องเรียนแล้ว เรื่องที่ร้องเรียนก็เงียบหายไปโดยที่ไม่มีผู้ได้รับผิดชอบหรือติดตามเรื่องแทนประชาชน และเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตระหนักว่ายังมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่อำเภอจอมบึงได้ติดตาม เรื่องดังกล่าวอย่างใกล้ชิด หากไม่มีความคืบหน้าหรือดำเนินการล่าช้า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ก็สามารถตั้งกระทู้ถาม รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวได้ หรืออาจนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่ตามขั้นตอนของกระบวนการใน สภาผู้แทนราษฎรต่อไป การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ มิได้ก่อให้เกิดการสั่งการแต่อย่างใด แต่ก่อให้เกิด

ประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน จนเป็นเหตุให้ทางราชการสามารถดำเนินการให้เป็นป่าชุมชนต่อไปได้ ผู้ถูกร้องที่ ๑ มิได้กระทำการใด ๆ อันเป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๑) แต่อย่างใด

สำหรับผู้ถูกร้องที่ ๒ เว็บไซต์ “ไทยโพสต์” และ “news.room44.net” ได้เผยแพร่ข่าวว่า เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้บริหารโรงพยาบาลจอมทอง เข้าพบนายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างที่พักเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากที่พักเจ้าหน้าที่เดิมถูกไฟไหม้ ซึ่งเป็นการใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมในเรื่องของการกระทำในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๒)

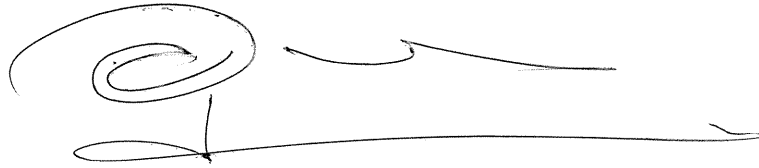
ผู้ถูกร้องที่ ๒ ชี้แจงว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ เดินทางไปกับนางสาวอัจฉริยา พุทธชินรสสกุล ผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒ และนายอำพล สุวรรณ ซึ่งเป็นอดีตพนักงานเภสัชกรรมโรงพยาบาลสันทราย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ รวม ๓ คน เท่านั้น เป็นเพียงการนำเอกสารของผู้อำนวยการโรงพยาบาลจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ส่งให้แก่ นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข อันเป็นบทบาทหนึ่งในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นการให้ความสำคัญ และเอาใจใส่ทุกข์สุขของประชาชนในฐานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มิได้เป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง แต่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ ... (๗) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๔ หรือมาตรา ๑๘๕ ” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภากระทำการใด ๆ อันมีลักษณะที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น (๒) กระทำการในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำ

โครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภา” ซึ่งพฤติการณ์ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ได้เข้าร่วมประชุมรับฟังปัญหากรณีชาวบ้านร้องเรียนไปยังผู้ถูกร้องที่ ๑ เพื่อต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาดำเนินการตรวจสอบที่ดิน (น.ส.๒ และ น.ส.๓) ในพื้นที่ที่จะจัดตั้งป่าชุมชน เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีนายประยงค์ จันทร์เต็ง นายอำเภอจอมบึง เป็นประธานในที่ประชุมนั้น เป็นเพียงการเข้าไปรับฟังเรื่องราวร้องทุกข์ในฐานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่อำเภอจอมบึง ซึ่งเป็นเขตเลือกตั้งของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่สามารถกระทำได้ตามข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๑ ที่กำหนดว่า “สมาชิกและกรรมาธิการพึงพบปะเยี่ยมนเยียนเพื่อรับฟังเรื่องราวร้องทุกข์ และความคิดเห็นข้อเสนอแนะของประชาชน ทั้งต้องปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเท่าเทียมกัน” ผลการหารือร่วมกัน ทางอำเภอจอมบึงจะนำเรื่องดังกล่าวเข้าที่ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอจอมบึงเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันตรวจสอบตามขั้นตอนของทางราชการต่อไป ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า จะกำชับ ประสานงาน เร่งรัดการตรวจสอบดังกล่าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดเพื่อให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นป่าชุมชนได้เร็วขึ้น โดยไม่ปรากฏพฤติการณ์ใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าจะเป็นการสั่งการหรือเข้าไปก้าวกายหรือแทรกแซงการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอจอมบึง หรือหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบที่ดินแต่อย่างใด แต่กลับรับฟังได้ว่าเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนที่จะดำเนินการจัดตั้งป่าชุมชนในพื้นที่ได้รวดเร็วขึ้น พฤติการณ์เพียงเท่านี้ยังมีอาจรับฟังได้ว่าเป็นการก้าวกายหรือแทรกแซงการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของตนเองของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๑) สำหรับผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจอมทองได้มีหนังสือนำเรียนขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างที่พักเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากที่พักเจ้าหน้าที่เดิมถูกไฟไหม้ไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขตามระบบราชการแล้ว แต่ขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ นำส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยตรงอีกทางหนึ่ง โดยมีภาพถ่ายขณะผู้ถูกร้องที่ ๒ รับหนังสือ (ปิดผนึก) จากนายสัมพันธ์ ก่องเงิน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจอมทอง กับภาพถ่ายขณะผู้ถูกร้องที่ ๒ และนายอำพล สุวรรณ อดีตพนักงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลสันทราย ยื่นหนังสือ (ปิดผนึก) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลจอมทอง ให้แก่นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จะได้รับทราบปัญหาของโรงพยาบาลจอมทองตามหนังสือดังกล่าวได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งการพิจารณาจัดสรร

งบประมาณนั้นอยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขที่จะพิจารณาตามความเหมาะสมและ
จำเป็นเร่งด่วน ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีอาจใช้สถานะการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปก้าวก่ายหรือ
แทรกแซงการใช้จ่ายงบประมาณของกระทรวงสาธารณสุขเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือ
ของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมได้ อีกทั้งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ใด ๆ
ของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำ
โครงการใด ๆ ในเรื่องดังกล่าว พฤติการณ์เพียงเท่านั้นยังมีอาจรับฟังได้ว่า ได้กระทำการในลักษณะที่ทำให้ตน
มีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ
เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๒)

จึงมีความเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๑ มิได้สิ้นสุดลง
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๑) และสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของผู้ถูกร้องที่ ๒ มิได้สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๒)

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ